Ч. 6 Второк 10 (22) січня 1895. Рік V.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улица Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостввах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Сойм краєвий.

(7-ме засїданє з дня 19. січня 1895.)

На сїм засїданю відчитано між иншими в спиcї слїдуючі важнїйші петиции: Кількох видїлів повітових о залагодженє приписів о належитостях при перенесенях власности; — кількадесять петиций учителів шкіл народних о підвисшенє платнї, а знижене лїт служби; — громада Болшівця о основанє также суду повітового; — кілька громад о зміну ординациї виборчої; — ректорат політехніки в справі признаня ректорови голосу вірільного; — громада міста Ярослав о будову зелїзницї з Розвадова до Ярослава; — кілька громад о знесенє примусу леґалізациї. — Загалом наспіло доси 661 петиций.

Др. Савчак підпирав петицию товариства „Руска Бесїда“ у Львові о підвисшенє субвенциї краєвої на театр руский з квоти 7250 зр. на 8000 зр. Др. Савчак, згадавши про вагу театру в культурнім розвитку народів взагалї а рускої сцени в розвитку народу руского специяльно, подав короткий начерк 30-лїтного істнованя руского театру, котрий тепер находить ся під власною управою „Рускої Бесїди“. Та зміна в системі управи театру виказала сьвітлї результати, і коли би при підвисшеній субвенциї можна було доповнити недостачі в ґардеробі і репертуарі, то й руска сцена могла би поступати скорим кроком на дорозї розвитку. Др. Савчак припоручав петицию узглядненю комісиї буджетової. — Пос. Ст. Єнджейович підпирав петицию громади Соколова о призволенє на побір оплат від напитків і просив, щоби комісия громадска предложила ще сеї сесиї справозданє в сїй справі. — Пос. Брикчиньский підпирав петицию громади Загвоздь о запомогу на будову церкви.

Пос. др. Дунаєвский вносив, щоби петицию громади міста Львова о позичку на будову касарень і справедливий розклад кватирункового передати комісиї буджетовій; петицию же місцевої ради шкільної в Боровичах і петицию учительки Фильової передати комісиї шкільній. Ухвалено. — Пос. Клеменсевич вносив, щоби петицию комітету церковного в Бережанах о запомогу передати комісиї буджетовій а петицию учителя Льва Франковского комісиї шкільній. Ухвалено.

Пос. Цоль і товариші поставили внесенє, щоби Сойм ухвалив завізвати правительство, аби оно в порозуміню зі всїма Ординариятами нашого краю в як найблизшім часї предложило новелю до закона краєвого з 1866 р. о конкуренциї церковній. — Пос. Меруновичі товариші вносили, щоби Сойм поручив Видїлови краєвому поінформувати ся в кругах фахових і у видїлах краєвих инших країв коронних: 1) чи і в якій формі можна би завести в Галичинї подібні союзи рільників для зборної асекурациї, які суть в Чехах, або які удержує краківске товариство асекурацийне на Шлеску; 2) в який спосіб можна би для охорони посїлостий селяньских від задовженя і роздроблюваня ґрунтів завести межи тою верствою людности звичай запевнюваня собі селянами фондів на сплату припадаючих частий на родину; 3) о скілько і в якій формі можна би в тій акциї зужиткувати співдїлане репрезентаций повітових. О результатї тих розслїдів має Видїл краєвий предложити евентуально відповідні внесеня на найблизшій сесиї. — Пос. Поляновский і товариші вносили, щоби вдовицї по членї Видїлу краєвого бл. п. Октаві Петрускім визначити дожизненну пенсию.

Пос. Крамарчик і товариші інтерпелювали правительство, що думає оно зробити, щоби уряди податкові і скарбові не вимірювали при спадщинах оплат від довгів на даних реальностях та від контрактів цесий, даровизн для спадкоємців, котрі одержали сплату в готівцї. — Пос. Поточек ставив внесенє о зміну репрезентациї повітової в той спосіб, щоби в ній знаходили ся всї верстви людности, а крім того, щоби була утворена окрема ґрупа, до котрої належали би робітники і людність беземельна. — Пос. Рожанковский і товариші запитували комісаря правительственного:

1) З якої причини відступило ц. к. краєве правительство від своєї обіжником з 16 цьвітня 1889 р. ч. 20.533 установленої практики при визначуваню платнї завідателям опорожнених парохий по мисли §. 5 зак. з дня 19 цьвітня 1885 (В. з. д. ч. 47); — 2) чи не намірає вис. ц. к. правительство повернути до тої же практики, всесторонно узнаної за зовсїм відповідну?

Пос. Окуневский і товариші поставили внесенє в справі зміни закона о конкуренциї, щоби громади, де суть церкви філїяльні, увільнити від конкуренциї до церквий материх.

З порядку дневного передано в першім читаню 6 справоздань Видїлу краєвого дотичним комісиям. Ухвалено на 5 лїт концесий на побиранє оплат митових: парохиї в Лежайску від перевозу на Сянї в Ржухові і радам повітовим: в Тернополи на дорозї Тернопіль-Броди, в Стрию на дорозї Слобітка-Соколів, в Золочеві

---

6)

РОЗБИШАКИ НА РІЦІ МІСІСІПІ.

Повість з житя американьских полїшуків.

Фридриха Ґерстекера.

(Дальше.)

3.

Готель Унїон і єго гості.

Чи видів ти, читателю, вже коли американьску господу? Нї? То шкода — не треба би менї еї тепер описувати. Як наші двірцї на зелїзницях, так і господи в Сполучених Державах одна як друга, чи то на півночи, чи на полудни, чи то пишні, правдиві сальони у всхідних містах, чи ґроґшопи[1]) полїшуків. Нехай стіл в такій господї буде виложений мармуровими плитами або стоїть за замащеною деревляною клїткою, все стоять на нїм фляшчинки з мятковими каплями і поставцї з полином, щоби кождий гість міг заправити собі свою горівку після вподоби одним або другим, а поуставлювані поза ним в карафках напитки всїлякої краски, таки аж просять ся, щоби з них дечого покоштувати. Порожні місця заповняють помаранчі і цитрини, а на найвисших поличках стоять фляшки з шампаном з шийками, обвитими в олованний папір та всїлякі лїкери з ріжнобарвними написями. Але чи ті публичні будинки називають ся „готелями“, чи іннами[2]) „теверними“ або „бордінґгавзами“ — для подорожного не конче мило в них перебувати. Як все в Америцї, з виїмкою деяких домів приватних, так і сї господи обчислені лиш на хвилевий пожиток та хосен і не мають правдивої привітливости, хоч они виставлені для вигоди подорожних.

То показує вже цїле внутрішне уряджене. — Лиш перед комином[3]) стоять стільцї, а коло него навіть лїтом, коли в нїм не палить ся, стають гості старим звичаєм і спльовують в лежачий в нїм попіл сок з тютюну. Нїхто не сяде зі своєю чаркою до стола і не побалакає з приятелем якої пів години; нїхто не розіпре ся вигідно на кріслї та не буде дивити ся на переходячих людий. Гості стають купками — кождий випиває чим дух ледви що налиту чарку, що найбільше кине оком на яку ґазету, та ледви що увійшов, як вже й гонить дальше, іде залагоджувати свої орудки або шукати собі розривки.

Готель Унїон не робив виїмки в сїм досить загальнім правилї. Проти дверий був шинквас, за котрим стояв якийсь молодий чоловік, котрому аж рук не ставало, щоби поналивати відразу всї понаставлювані чарки. — На лїво був комин, на право виходили три вікна на липову улицю, а крізь два другі коло дверий було видко через підсїнє на широку, головну улицю і аж до того місця, де на ріці приставали пароходи та лоди. По серединї просторої комнати стояв чотиригранний стіл на грубих ногах, на котрім лежало кілька ґазет: „Газета Урядова“, „Чірокский Адвокат“ і „Нью-Орлеаньскі Відомости“ і кільканайцять крісел; проче місце займали мале нірнберґске зеркало і на ґзимсї над комином янківский годинник, без котрого нїгде не обійдесь.

Але цікавійші були ті громадки людий, що стояли в ріжних місцях комнати. — Лиш двох людий сидїло і то як дві фіґури для окраси комина по обох его боках і обернули ся плечима до других гостий та позадирали ноги на ґзимс коло годинника.

Осередок гостий творили молодий адвокат з Гелени, іменем Робінс, фермер недалеко від Малої Скали, молодий костистий хлописко, котрий мимо свого ясно-синього фрака з вовняної матерії і чорного, витертого капелюха, по-

[1]) Ґроґшоп (grogshop): крам або буда, де продають ґроґ (рум змішаний з водою).

[2]) Інн (inn)=коршма, господа; теверн (tavern)=винний шинок; бордінґгавз (boardinghouse)=гостинниця, господа з реставрацією.

[3]) Давнїйше, коли було ще богато дерева на опал, не ставлено печий, лиш були в однїй стїнї при сподї отвертї комини, де через цїлий день горів огонь і огрівав хату. Так було давнїйше і у нас; люди сїдали тогди коло огню і грїли ся.

на дорозї Золочів Ожидів, в Камінцї струмиловій на дорозї з Яблонівки до Холсева.

Пос. Струшкевич мотивував своє внесенє: Поручає ся Видїлови краєвому, щоби супротив намїреного закона державного о кредитї мелїорацийнім поробив відповідні кроки мелїорацийні, так щоби в хвили, коли сей закон буде ухвалений і санкционований, можна було єго сейчас ввести в житє. — Внесенє відослано до комисиї господарства краєвого.

Пос. Стан. Дїдушицкий мотивував внесенє: Поручає ся Видїлови краєвому, щоби виготовив, порозумівши ся з правительством, закон о примусовім нищеню миший польних і предложив єго на найблизшій сесиї соймовій; Видїл краєвий має розширити свою дїяльність в справі випробованя найуспішнїйших средств для нищеня миший польних і ті досьвіди має робити в ріжних околицях краю; — взиваєсь правительство, щоби оно, заки дотичний закон вийде в житє, зарядило в дорозї розпорядженя примусове нищенє мишви. — Внесенє відослано до комисиї господарства краєвого.

Пос. Михальский мотивував внесенє: Взиваєсь правительство, щоби по мисли цїсарского рескрипту з 4 червня 1869 і цїлого мінїстерства з 5 червня 1869 (В. з. д. ч. 24) впровадило як найскорше в урядах державних зелїзниць і почтових, а також в ц. к. жандармериї у внутрішній службі язик польский за урядовий. — Внесенє се відослано до комисиї правничої.

Комисия буджетова, здаючи справу з петиції міста Перемишля, предложила проект закона, в котрім уст. І-ший так звучить: Будівлї, котрі задля поправи санїтарних відносин міста Перемишля будуть ново збудовані в місце 42 домів, призначених на розваленє, будуть вільні від додатку до податку для фонду краєвого, рівно-ж від всяких податків і додатків громадских на такий час, на який ті будівлї дотичним законом, під условієм вибудованя їх в речинци 5 лїт, будуть увільнені від державного податку домово-чиншового. — Принято проект закона без дискусиї в другім і третім читаню.

Над петициями о вчисленє лїт служби до емеритури учителїв: Ів. Мрочковского, Атан. Гика, Анат. Роздїльского, Ілярия Строньского, Ів. Ченстоха перейшов Сойм до порядку дневного; — петициї: Ем. Вишомирского, Филипини Калиновичевої, Конст. Пендзина, Якова Набака і Кирили Штарклївної передано Видїлови краєвому до розслїду в порозуміню з кр. Радою шкільною і до предложеня відповідних внесень.

Перегляд полїтичний.

До соймів, в котрих вже на самім початку сесиї порушено справу реформи ординациї виборчої, прибули в послїдних днях ще два а то: шлеский і горішно-австрийский. В сїм послїднім соймі предложило кількох послів проект закона о утвореню нової куриї, котра мала би обіймати всїх повнолїтних горожан, не маючих права вибору при дотеперішнім подїлі курияльнім.

Кореспондент бельгійскої ґазети Independence Belge, Міналь мав розмову з президентом Фором, котрий заявив, що за найважнїйшу свою задачу уважає борбу против социялїзму, а при тім сказав, що має до того достаточну відвагу і витревалість.

В цїлій Італиї настала велика радість, що ґен. Баратієрі удало ся побити Рас Манґашу коло Сенафе в абесиньскій провінциї Тіґре. Рас Манґаша думаючи, що магдисти зачепили Італїянцїв, виступив і собі против них в силї 10.000 войска. Тимчасом Італїянцї побили єго на прах, а в їх руки дістало ся 4.000 карабінів, 100 прапорів, 800 коний і дуже богато амуницїї.

Новинки.

Львів дня 21 сїчня 1895.

— **Головний видїл товариства „Просьвіта“** у Львові оголошує сим на підставі акту фундацийного з дати: Стрий 27 серпня 1890 р. конкурс на чотири премії фундациї імени Стефана Дубравского, кожда по 90 зр. Премії ті призначені вив. фундатором за написанє найлїпшої популярної розправи в рускім язицї, з історії, ґеоґрафії, етноґрафії, економії полїтичної, господарства або права. Премії буде признавати головний видїл товариства „Просьвіта“ у Львові, до котрого належить вдсилати працї конкурсові по день 31 марта 1895 р. Преміована рукопись стає ся власностию товариства „Просьвіта“ і буде видана друком, а рукописи праць неприпятих будуть звернені авторам. — *Ол. Барвіньский, Др. Кость Левицкий.*

— **Нова церков** буде муровати ся в Сасові золочівского повіта, де в р. 1887 погоріла стара церков. Намістництво позволило збирати жертви на сю церков. Почта в місци. Місцевим приходником єсть о. Семен Пітушевский, котрий принимає всякі жертви на будову церкви.

— **Збори „Руского товариства педаґоґічного“** не відбудуть ся дня 1 лютого. Речинець буде оголошений пізнїйше.

— **Подїл Галичини на рибацкі ревіри.** Як звістно, подїлений цїлий край на двацять рибацких округів після поріча важнїйших рік. З тих двацятьох округів в сїмох заведено вже рибацкі ревіри, а то в порічах рік: Висли, Соли, Скави, Раби, Дунайця з Попрадом і Бялою, Буга і Стрия з Опором. В кількох з тих округів видано вже едикти Намістництва, що заводять рішучий подїл на рибацкі ревіри, а в двох (поріче Раби і Скави) заряджено вже виарендуванє ревірів. Творенє дальших ревірів буде відбувати ся в такім порядку: насамперед будуть отворені ревіри в порічу Прута з Черемошем, відтак Сяну з Вислоком, Вислоки, Днїстра зі Стрвяжем і Бистрицею, Стира, Сьвічи, Лімницї, Бистрицї золотої і чорної, Гнилої Липи, Золотої Липи, Стрипи, Серета а вкінци Збруча.

— **Нова краєва дорога.** Краєвий Видїл предложив Соймови проект закона, котрим признає ся дорозї, що лучить дублянські наукові заведеня з краєвою львівско-стоянівскою дорогою, за нову краєву дорогу.

— **Обманцї.** З Лопатина пишуть: На початку грудня м. р. явили ся у о. М., властителя

добав таки добре на якогось моряка і так званий мильрайдер [4]), що возив верхом почту межи Геленою а почтовою стацією Стровґс недалеко ріки Сьв. Франціска. Бесїда ішла тепер про попередну бійку, котрій они по найбільшій части могли приглядати ся з вікна, а мильрайдер, малий, сухірлявий чоловічок, лїт за двайцять і пять, не міг аж надивувати ся, що така гурма здоровезних і зухвалих на око хлопів, дала ся насамперед застрашити однїсенькому чоловікови, а відтак другому вздержатись від мести.

— Панове! — відозвав ся він почавши живо бесїдувати, причім уживав дуже часто сего титулу, як коли-б хотїв переконати своїх слухачів, що й він належить до сеї особливої кляси людий. — Панове, мужі в Арканзас зачинають вже переводити ся — демократичний принцип вже упадає. Монархічні засади зі всходу стають з кождим днем небезпечнїйші. Панове, я бою ся, що дожиємо ще часів, коли у Вашінґтонї будуть коронувати короля, а той — король — буде відтак називати ся Генрі — Клей....

— Генрі дурниця! — відозвав ся на то фермер з погордою — коли-б так мало стати ся, то нехай би вздержали собі свого короля там на всходї; що він не дістав би ся сюди по сей бік Місісіпі, за то я ручу. Там до лиха, то хиба би наші батьки, що спочивають у своїх кровавих могилах і за своїх дїтий наложили головами, мусїли із сорому та ганьби в гробі обернути ся, коли-б їх внуки, що зросли до мілїонів, не могли вже того удержати, що они вибороли кількома тисячами від тих, котрі мали перевагу. Але такі безумні гадки приносять з собою лиш люди із заграницї. — Ім, що виросли в ганьбі і кайданах, не може то в голові помістити ся, що якийсь нарід може жити, хоч єго не водить якийсь князь на мотузку. — От я лише що недавно читав в якійсь книжцї, як то тоті дворяки поза великою водою сувають ся по містах і ласять ся та панощать ся. — А пошесть би на них зайшла — нехай би лиш колись зважила ся та дрянь зайти сюди до Арканзас.... ей, то-ж то би ми єї звідси псами витровили!

— Хахаха — розсьміяв ся малий адвокат — Говіт запалюєсь таки на правду, як той мисливий.... не дуже, честний горожанине, не дуже... від такої небезпечности стереже нас чей наша конституция....

— Ах, що там якась конституция — забурмотів Говіт — коли-б ми самі не стерегли, то й цїла конституция та всї адвокати не вдїяли би нїчого. Конституцию би скасували, а адвокати перейшли би на ту сторону, звідки би вітер повіяв.... то вже все бувало. Нї, то фермер той, що дає основу державі, бо єго вільна земля прийшла би в підданьство самовільного правительства. Він мусїв би землю управляти і причиняти ся до того, щоби промисл чим раз більше підносив ся і доходи з року на рік збільшали ся, а наконець може би ще й не було єму вільно відозвати ся навіть в справах, в котрих розходилось би о єго шкіру. Нї, то таки фермер, або радше нарід піддержує державу.... не конституция, а краєві, що не має народу, не поможе нїчого й найлїпша конституция.

— Ну, та й я то саме кажу — відозвав ся на то мильрайдер своїм тонким голосом, не розуміючи, до чого тамтой то каже — тому то мене й дивує, що нарід дає ся одному чоловікови за ніс водити і застрашувати.... Господи, коби то я так був там межи ними, то я би був показав тому янкі, що то значить брати ся до свобідного американьского горожанина — але сказавши то, й оглянув ся, чи нема де господаря в комнатї.

— Як-раз противно — відповів фермер спокійно — мене то втішило, що ті люди вразумили ся. З того, що я давнїйше чував про Гелену, то менї здавало ся, що в цїлім отсїм містї лиш.... сама зволоч. Я рад з того, що набрав тепер иншого переконаня, бо коли в головах свобідного і безжурного народу инодї і зашумить, то ще не велике нещастє, коби лиш в них знову прийшло до ладу.

— Але з отсих то хиба лиш дуже мало буде сеї ночи спати в якій постели! — докинув до того той в синїм фраку і розсьміяв ся. — Веселі хлописка почали від ґарця горівки і це було би дива, коли-б они скінчили на бочцї. Так вже викрикують та вигойкують, що аж сюди чути.

— Але що тут властиво стало ся? — спитав тепер фермер, звертаючись до прочих. Я надійшов саме на то, коли они мали того Ірляндця в роботї, а відтак заніс мої бесаги до задної комірчини. — Чи тут нинї суд відбував ся?

— Суд? — відозвав ся той в синїм фраку — деж там, зовсїм щось иншого.... пускали на бубен Гольковy хату і ґрунт.

— Гольковy? Того богача Голька? — спитав Говіт здивований — ігі, та-ж то не може бути. — А се що би такого! Та-ж я ще вісїм днїв тому назад переходив сюди, а о тім ще нїкому й в гадцї не було.

— Так то, видите, все змїняє ся — відозвав ся синий сьміючись — Гольк, як знаєте, поплив був з ґаляром до Ню-Орлеану. В дорозї, видко, попав ся десь на якийсь снаґ, чи може приключила ся єму якась инша пригода, досить, що цїлий ґаляр щез, а пять днїв тому назад приїхав сюди Гольків син.

— Або-ж Гольк мав якого сина? — спитав фермер — та-ж він не був навіть жонатий.

— З давнїйшого супружества — відповів синий — кількох тутешних людий знали ту родину. Молодий Гольк був би тут навіть охотно остав ся, але вже другого дня набавив ся пропасницї, а з того взяла єго така нехіть до сих низин, що вже третого дня пустив весь свій ґрунт на бубен. Сегодня рано відбула ся лїцитация, а коли тут в полудне пристанув

[4]) Мильрайдер (mailrider)=почтар, післанець почтовий.

значної хмелярнї, Арон Цверлїнґ і Яков Шор, котрий представив ся яко касиєр більшої посїлости коло Топорова і предложив сьвященикови купно тик до хмелю. Сьвященик, повіривши жидам, замовив у Шора тик за 1.875 зр. і дав Шорови 400 зр. завдатку. Аж на другий день дізнав ся, що має дїло з простими обманцями, котрі витуманили від него завдаток. Дав знати до жандармериї і жандарм Петро Сенїв пустив ся в погоню за Шором. Дігнав его аж в Мостисках в хвили, коли сїдав до ваґона, щоби утїкати до Англії. При нїм найшов жандарм 137 зр. готівки, а 217 зр. відобрав відтак від Файґи Іґель в Топорові, котра переховувала їх для жінки Шора. Не доставало лише 46 зр., котрі обманцї розпустили. Шора, Іґльову і Цверлїнґа відставив жандарм до лопатиньского суду.

— **У водах Сяну** погибли перед щедрим вечером в Перемишли. На кладцї коло недокінченого моста стояли вояки, між ними був і офіцир. Нараз надплила крига, вдарила об кладку, зломила еї і звалила нещасних у воду, де они й утопили ся. Трупів їх ще доси не віднайшли.

— **Троє нараз.** З Майдану повіта калуского пишуть нам, що на сам сьвятий вечер тамошна селянка Катерина Василїв привела на сьвіт троє дїтий і то трох хлопцїв зовсїм здорових. Наш дописуватель, котрий о тім писав нам 10 с. м., каже, що до того дня хлопцї жили і були вже охрещені. Мати їх має бути дуже бідна і потребує помочи. Для Майдану е почта Росільна.

— **Зловили убийників.** Дня 25. грудня м. р. в Калядорф в Австриї долїшній померли з рук убийників дитина і слуга господаря Памцетля, котрий з жінкою пішов на богослуженє до сусїдного села. В свій час писали ми о тім і за віденьскими часописями подавали вісти, кого підозрівали власти о убийство і вязнили. Підозріне падало на ріжні особи, котрі по черзї діставались до вязницї і виходили на волю, бо були невинні. Аж тепер вкінци власти зловили правдивих убийників. Суть то два брати Кароль і Франц Вондрачки, зарібники з Калядорфу, карані вже кілька разів за злодійство. Дома у них найдено закровавлену сокиру, кілька покровавлених шмат і годинник, до котрого Памперль признав ся, що се его. Убийників викрили власти в такий спосіб: Третїй брат Вондрачків, Іван, що служив недалеко Калядорфу, купив собі недавно у годинникаря Штіфта з Найдорфу ланцушок за 6 зр. 20 кр., але гроший не дав. Отже Штіфт придибав раз того Івана і відірвав ему від камізельки ланцушок, але гнеть переконав ся, що то не в него купований. Штіфт дав сей ланцушок бурмистрови Найдорфу, а той зарядив слїдство. Іван Вондрачок признав ся, що ланцушок дістав від брата. Памперль пізнав зараз, що і той ланцушок его. В ланцушку було одно колечко доброблене, а зіпсоване найдено у брата Кароля. Таким чином правда вийшла на верх, а опришків увязнено. З них один Кароль, мав жінку і 8 дїтий.

— **Як ріжні народи сплять?** Европеєць і Американець сплять найвигіднїйше, в ліжку на мягких подушках під головою. Японець кладе ся на плетїнцї на земли, а під голову кладе твердий грачастий пеньок, без котрого не засне. Хинець дбає дуже о своє ліжко; оно буває деревляне, дуже низеньке і часто артистично різьблене; замість матерацїв уживає плетїнок. Жителї півночи не можуть спати, коли не мають місця, щоб витягнути ноги; противно люди під рівником кулять ся, як малпи. Англичанин завиває ся в кілька колдер і нераз в зимі спить при відчиненім вікнї; за те Москаль тисне ся до печи. Ляпонець влазить з головою в мішок зі шкіри і спить собі, як за пазухою. Так само й жителї всхідної Індиї уживають до сну мішка, але той мішок не є такий теплий; він є для них лиш захистом перед москитами. Англичанин не має подушок з піря; він любить сїнники і матераци в иолосїння. Нїмцї і Чехи люблять вигрівати ся під нериною. А наші люди, ті сплять, як кому вдасть ся — селянин і в хатї на голій лаві і на печи і в стодолї на соломі, навіть зимою.

— **Фондраона** називає ся одно сьвято, котре обходять що року в столици Мадаґаскару, Антананаріві. Підчас сего сьвята купають ся і їдять мясо волове. До сеї важної „роботи" Мадаґаскарці приготовляють ся кілька тижнїв. Хоч тепер мешканцям Мадаґаскару грозила війна з Французами, они таки обходили величаво сьвято купелї. Волове мясо стало дуже дороге. Головний обхід відбув ся в великій сали палати коронової, де зібрала ся сама аристократия столицї. Гості засїли на земли, а королева в багряници сидїла на тронї серед салї. Коло неї з одного боку стояв еї чоловік, а з другого презес мінїстрів. Відтак королева пішла купати ся і в тій хвили почали варити риж і воловину. По купели вийшла королева в коронї на голові і срібною судиною в руцї. В тій судинї була „сьвята" вода з купелї королеви. Кого королева покропила сею водою, той чув ся дуже щасливим. Вистріли з армат дали знати народови, що королева скупала ся, і нарід міг сам купати ся. Відтак королева принимала ріжні подарунки, презес мінїстрів мав промову, дуже неприхильну для Французів, почім роздавано риж, мід і воловину. Забава була дуже гарна.

пароход, то він сїв на него і поплив назад до Батон Руж долї водою.

— Отто-ж то й скоро увихнув ся! Продав десь певно за півдармо то красне місце? — спитав мильрайдер, що також надійшов був аж підчас бійки.

— То нї! — відповів адвокат — тоті ґрунти, то бодай чи не найлїпші на цїлу Гелену під будову і знайшло ся кількох, що мали охоту купити — я сам торгував, а судия Дейтон мав також охоту купити. Наконець купив їх отсей господар і заплатив зараз готівкою, бо таке було условє. — Смарт, видко, доробив ся в Геленї красших гроший.

— Дивне диво! — відозвав ся фермер з тиха. — А менї Гольк одного разу сам казав, що не має в Америцї анї дїтий, анї ніякої рідні і длятого думає продати все, що має, та вертати назад до Нїмеччини.

— То правда — говорив синий сьмiючись — у него була така натура, що він хотїв удавати молодого і не признавав ся до того, що він жонатий. А ви чей знаєте тоту молоду вдовицю по тамтім боцї, зараз коло Дейтона — а показуючи великим пальцем через плече позад себе скривив своє і без того погане лице, як коли-б до сьміху.

— Бідна жінка — відозвав ся якийсь молодий крамар, що як раз приступив до них і зачув послїдні слова. — Ходить як нежива — а кажуть, що она Голька дуже любила.

— Та вже були й по заручинах — докинув тут адвокат. — Коли-б був вернув з Ню-Орлеану, було би відбуло ся весїлє; але чоловік не знає, що его чекає. Тепер має весїлє в Місісіпі а власний его ґаляр служить ему за домовину. Ух!... то-ж то мусить бути погано лежати так глубоко на самім сподї ріки, та ще й коли привалять чоловіка дилї такої скринї, а він, хоч що-раз стає лекший, не може ніяк видобути ся на верх.

— Але бо то й богато ґалярів мало нещастє в послїдних часах — сказав фермер і призадумав ся. — Я сам знаю три, що випилили з Малої Скали і не доплили туди, куди хотїли. Держава повинна би працї о то постарати ся, щоби бодай з самого похвату повитягати ту масу пнів. Господи, кілько-ж то людий згинуло таким способом а кілько товарів пожер ненаїстний Місісіпі.

— Та бо, бачите, люди таки самі собі винні! — відозвав ся на то синий гнївливо. Коли якийсь хлописко, що не бачив більше божого сьвіта, як лиш крізь вікно, хоче сплавлювати свої товари, то будує собі зараз новий ґаляр, або купує десь якийсь старший, пакує зараз на него своє дрантє, стає сам до керми та думає собі: „вода таки сама занесе мене туди, куди хочу... працї пливемо долї рікою." Та оно так — пливемо долї рікою аж десь застрягнемо, а відтак вже запізно. Місісіпі не знає жартів, а щоби не заплатити тих нужденних сорок або пятьдесять долярів якому здібному лотсманови, то вже заплатив не один за то своїм добром та своїм житєм.

— Вибачте — відозвав ся на то фермер — всї ті, що відплили з Малої скали, мали як-раз лотсманів на своїх суднах, людий, що під словом чести казали, що їздили рікою вже яких десять або й пятнайцять лїт, а таки погибли. Та й годі-ж тим людем, як то кажуть, влїзти з чобітми в душу. Неодин каже, що він лотсман, а відтак спускає ся на щастє і гадає, що оно его безпечно понесе долї водою. В найлїпшім случаю учить ся поволи пізнавати похват і при тім має добру платню, а в найгіршім случаю може уміє плавати і сам видобуде ся на беріг.

— Они може й дійстно їздили так довго — розсьміяв ся синий — але хиба на пароходах за підручних помічників або за таких, що палили під машинами, а не на ґалярах. А на пароходах можуть дуже мало научити ся, хиба що були би пільотами, а пільот з парохода не стане за керманича на ґалярі, бо не має й половини так доброго стравунку і платня значно менша.

(Дальше буде)

ТЕЛЄҐРАМИ.

Будапешт 21 сїчня. Є. Вел. Цїсар від'їхав вчера вечером до Відня серед грімких окликів зібраного на двірци множества народу, цїлого мінїстерства і найвисших достойників цивільних.

Петербург 21 сїчня. Урядово доносять, що кн. Лабанов Ростовский іменований амбасадором в Берлїнї.

Париж 21 сїчня. Імовірний склад нового мінїстерства буде такий: Буржоа — президія і справи внутрішні; Кавеняк — війна; адмірал Гіман — маринарка; Думе — торговля; Пейтраль — роботи публичні; Жілїєн — судівництво; Вермінак — рільництво; Лїґе — просьвіта; Поанкар — фінанси; Ганното — справи заграничні; Делькас — кольонії.

— **Конкурс.** Щоби розбудити живійший рух поміж нашими письменниками, часопись „Зоря" розписує конкурс на оповіданя, новелї, розправи научні і т. и. Кожда праця має складатись менче-більше з 2000 вершів друку. До оцїнки праць буде визначена окрема комісия. Праця, узнана за першу, одержить премію 75 зр., друга 50 зр., третя 25 зр. Ті працї будуть по черзї друковані в „Зорі"; кромі сего редакция застерігає собі право друкованя всїх тих праць з поміж надісланих, котрі будуть для „Зорі" відповідні. Речинець до надсиланя творів назначає ся до 15. н. ст. марта 1895 р. Пізнїйше прислані твори не можуть уважати ся конкурсовими, хоч можуть бути друковані. Твори треба посилати рекомендовано на адресу: Вп. Кость Паньківский, директор Інституту руского товариства педаґоґічного у Львові, при ул. Театиньскій ч. 19. На кождій працї дає ся знак або число; те саме пише ся і на замкненім коверті, в котрій містить ся імя, прізвище і адреса автора. Коли твори будуть припняті, коверту отворить ся; автори неприпнятих творів можуть собі відобрати свої працї, вказавши якусь адресу, під котрою має ся твори звернути. Конкурс рішить ся в першій половинї цьвітня 1895 р. і результат оголосить ся в „Зорі" і инших часописях.

Редакция „Зорі".

— **У Львові** виходять ті лїтературні часописи і вістники: **Зоря**, ілюстроване письмо лїтерагурно-наукове, 72 аркушів друку на рік, коштує 6 зр. у Львові, ул. Академична ч. 8. — **Дзвінок**, ілюстроване письмо для науки і забави руских дїтий і молодежи; 36 аркушів друку 5 зр. у Львові ул. Чарнецкого ч. 26. — **Правда**, місячник політики, науки і письменства, около 60 арк. друку, 5 зр. у Львові ул. Академічна ч. 8. — **Житє і Слово**, вісгник лїтератури історії і фолькльору; 60 аркушів друку 5, зр. у Львові, ул. Глубока ч. 7.

Надіслане.

За редакцию відповідає Адам Креховецкий

ІНСЕРАТИ.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.